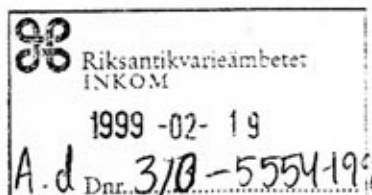

Landskap: Öland
Län: Kalmar län
Kommun: Mörbylånga
Socken: Ås
Fastighet: Ottenby 1:2

Byggnadsminnesförklaring

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § kulturminneslagen Flyttfågelmuseet vid Ölands södra udde av Jan Gezelius på fastigheten Ottenby 1:2 för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

Skyddsområdet: byggnaden ligger inom Ottenby naturreservat på fastigheten Ottenby 1:2 och skyddsområdet omfattar del av fastigheten. Skyddsområdet begränsas i öster av stenvallen, i söder av staketet, i väster av parkeringsplatsen och i norr av staketet (se karta).

1. Flyttfågelmuseet får inte rivas, flyttas eller byggas till.
2. Flyttfågelmuseets exteriör får inte förändras
3. Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme.
4. I byggnadens interiör får inte planlösning, eller fast inredning, som väggar och golv ändras.
5. Byggnaden skall i samråd med Länsstyrelsen underhållas så att den inte förfaller. Vård och underhålls åtgärder skall utföras med sådana material och metoder att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
6. Skyddsområdet, markerat på bilagd karta, får inte ytterligare bebyggas och ska hållas i sådant skick att byggnadens karaktär och utseende inte förvanskas.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhåll och vården av det kringliggande området.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § kulturminneslagen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna. Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäliga med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs.

1999-02-16

221-1174-97

Redogörelse för ärendet

Fråga om byggnadsminnesförklaring av flyttfågelmuseet på rubricerad fastighet väcktes av Länsstyrelsen den 1 oktober 1998.

Länsstyrelsen har underrättat Er, Mörbylånga kommun, Riksantikvarieämbetet, Kalmar läns museum, Naturvårdsverket om förslaget till byggnadsminnesförklaring av Flyttfågelmuseet, innehållande bland annat ett förslag till skyddsföreskrifter. Underrättelsen är daterad den 8 december 1998. Riksantikvarieämbetet har underhand delgivit Länsstyrelsen några mindre justeringar av skyddsbestämmelserna, i övrigt har inte några andra synpunkter inkommit.

Historik

Flyttfågelmuseet på Ölands södra udde uppfördes våren 1960 och stod färdigt 1961, men de första ritningarna påbörjades redan 1957. Arkitekt var Jan Gezelius, byggherre var Sveriges ornitologiska förening, byggmästare var Oscar Johansson i Torngård. Den utställning som byggnaden var en del av formulerades av Carl Edelstam och gestaltades av Arne Klingborg. Temat för utställningen var fåglarnas orienteringsförmåga.

Byggnaden är dubbelsymmetrisk och består av ett enda rum, som har ljus från alla sidor. Ytterväggarna är lätt snedställda och huset smalnar av mot sidorna. Huset har liggande panel och saknar helt täcklistor eller foder. Det är en utställningsbyggnad där väggarna fungerar som utställningsskärmar och de glasade slitsarna mellan väggpartierna gör att de står fria i omgivningens ljus.

Byggnaden är utvändigt blå med vita snickerier och svartmålad syll. Taket är ett tunt flackt sadeltak med stora takutsprång och synliga smala taktassar. Dörren är enkel med stående brädor och klädd med liggande panel lika som det övriga huset. Huset omges av en fris av vitt strandgrus och utanför ligger den hårt betade gräsmarken och det öppna öländska landskapet.

Motivering

Med Peder Altons ord i Dagens Nyheter (6/8-98) kan man säga att i flyttfågelmuseet "finns hela efterkrigstidens arkitektur sammanfattad i ett svep: måttfulla proportioner, en ömsint genomförd funktionsanalys, enkla, "fattiga" material, en återhållen komplexitet". Till detta kan man lägga att byggnaden både smälter in i landskapet, som en skeppssättning, ett strandat fartyg eller en fågel, samtidigt som det är en helt modern byggnad som utmärker sig genom sitt formspråk och sin blåa fasad. tes om det lilla huset i landskapets stora sammanhang får i Flyttfågelmuseet en mycket tydlig innebörd. Det är en i många stycken genial utställningsbyggnad som utnyttjar det naturliga ljuset.

1999-02-16

221-1174-97

Flyttfågelmuseet vid Ölands södra udde har arkitektoniska och konstnärliga värden som gör den synnerligen märklig. Byggnaden uppfyller därmed kulturminneslagens krav för byggnadsminnesförklaring.

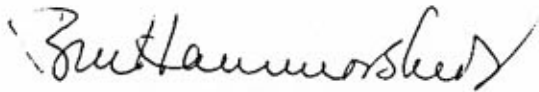
Se också Byggnadsminnesutredningen.

Övrigt

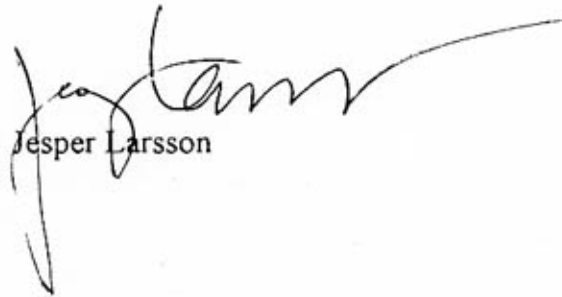
Enligt 3 kap 21 § kulturminneslagen gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Länsrätten i Kalmar län, bilaga 2.

Britt-Marie Hammar skiöld

Jesper Larsson

Bilaga

1. Karta
2. Hur man överklagar

Kopia

Kulturmiljöfunktionen + bil 1 (bm-reg)
Riksantikvarieämbetet delgivn.kv. + bilagor
Kalmar läns museum + bil 1
Inskrivningsmyndigheten vid Kalmar tingsrätt,
Mörbylånga kommun, Miljö- och byggnadsnämnden + bil 1
Mörbylånga kommun, kulturnämnden + bil 1
Naturvårdsverket, att: Anders Bergquist, 106 48 STOCKHOLM

Lagakraftsbevis till:

Inskrivningsmyndigheten
Riksantikvarieämbetet
Byggnadsnämnden
Lantmäteriet

SKYDDSSOMRÅDE FÖR FLYTTFÅGELMUSEET, OTTENBY 1:2, ÅS SOCKEN

